

Mål C-61/98

De Haan Beheer BV
mot
Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen te Rotterdam

(begäran om förhandsavgörande
från Tariefcommissie)

”Tullar — Externtransitering — Bedrägeri — Uppkomst och uppbörd av
tullskuld”

Förslag till avgörande av generaladvokat F.G. Jacobs föredraget den
11 mars 1999 I-5006
Domstolens dom (femte avdelningen) av den 7 september 1999 I-5029

Sammanfattning av domen

1. *Institutionernas rättsakter — Tillämpning i tiden — Handläggningsregler — Tillämpning på tvister som pågår vid tidpunkten då reglerna träder i kraft*
2. *Fri rörlighet för varor — Gemenskapstransitering — Extern gemenskapstransitering — Överträdelser eller oegentligheter — Tullskuldens uppkomst — Skyldighet att underrätta den betalningsskyldige om en risk för bedrägeri — Föreligger inte — Tullskuld som uppkommer oberoende av den betalningsskyldiges vållande (Rådets förordning nr 2726/90, artikel 11.1 c)*

3. *Europeiska gemenskapernas egna medel — Uppbörd av import- och exporttullar i efterhand — Uppbördsfrist*
(Rådets förordning nr 1697/79, artikel 2.1, och rådets förordning nr 1854/89, artiklarna 3, 5 och 6.1)
 4. *Europeiska gemenskapernas egna medel — Uppbörd av import- och exporttullar i efterhand — Villkor för att underlåta uppbörd som föreskrivs i artikel 5.2 i förordning nr 1697/79 — "Misstag från tullmyndigheternas sida" — Begrepp — Medveten underlåtenhet att underrätta den betalningsskyldige som är i god tro om ett eventuellt bedrägeri — Omfattas inte*
(Rådets förordning nr 1697/79, artikel 5.2)
 5. *Europeiska gemenskapernas egna medel — Återbetalning eller eftergift av import- eller exporttullar — Artikel 13.1 i förordning nr 1430/79 — "Särskilda situationer" — Begrepp — Tullmyndigheternas och kommissionens bedömning — Nationella myndigheter som inom ramen för en brottsutredning medvetet låtit överträdelser och oegentligheter begås och på så sätt gett upphov till en tullskuld för en betalningsskyldig som varit i god tro — Den betalningsskyldige försatt i en undantagssituation jämfört med övriga ekonomiska aktörer*
(Rådets förordning nr 1430/79, artikel 13.1; kommissionens förordning nr 3799/86, artikel 4, och kommissionens förordning nr 2454/93, artiklarna 905—909)
-
1. Handläggningsregler anses i allmänhet vara tillämpliga på alla tvister som pågår vid tidpunkten då de träder i kraft, i motsats till materiella bestämmelser som vanligtvis tolkas så, att de inte avser förhållanden som har uppstått innan bestämmelserna har trätt i kraft.
 2. Gemenskapsrätten medför inte någon skyldighet för tullmyndigheter, som har kännedom om ett eventuellt bedrägeri inom ramen för förfarandet för externtransitering, att underrätta den huvudansvarige om att han kan bli betalningsskyldig för tullar på grund av detta bedrägeri, även om den berörde har handlat i god tro.

I artikel 11.1 c i förordning nr 2726/90 om gemenskapstransitering föreskrivs nämligen att den huvudansvarige i princip är betalningsansvarig för tullar som skall tas ut "med anledning av en överträdelse eller oegentlighet som begåtts under eller i samband med en gemenskapstransitering", utan att det för uppkomsten av denna tullskuld är nödvändigt att visa att den huvudansvarige gjort sig skyldig till vållande eller att föreskriva en skyldighet för tullmyndigheterna att underrätta den huvudansvarige om gången av den undersökning som lett fram till konstaterandet av en överträdelse eller oegentlighet.
 3. Tullmyndigheternas underlåtenhet att, vid uppbörd av tullar i efterhand, iakttä de frister som fastställts i artiklarna 3, 5 och 6.1 i förordning nr 1854/89 om bokföring och betalningsvillkor för importtullar och

exporttullar till följd av en tullskuld medför inte att sagda myndigheters rätt att uppbära avgiften upphör, förutsatt att uppbörden sker inom den frist som fastställts i artikel 2.1 i förordning nr 1697/79.

huruvida en situation som inte återfinns i den ovannämnda förteckningen ändå är av en sådan särskild beskaffenhet som avses i den tillämpliga gemenskapslagstiftningen.

4. Det förhållandet att tullmyndigheterna i en undersöknings intresse, vars syfte det är att identifiera och gripa gärningsmännen eller medhjälparna i ett bedrägeri som begåtts eller förbereds, medvetet underlåter att underrätta den huvudansvarige om ett eventuellt bedrägeri, i vilket han själv inte är inblandad, kan inte betraktas som ett misstag från de behöriga myndigheternas sida i den mening som avses i artikel 5.2 i förordning nr 1697/79 om uppbörd "i efterhand" av import- eller exporttullar som inte har utkrävts av gäldenären för varor som hänförs till ett tullförfarande som medför skyldighet att betala sådana tullar.

5. Artikel 13.1 i förordning nr 1430/79 om återbetalning eller eftergift av import- eller exporttullar, i dess lydelse enligt förordning nr 3069/86, innebär att sådan återbetalning eller eftergift är underkastad två kumulativa villkor, nämligen att det rör sig om en särskild situation och att varken bedrägeri eller klar försumlighet kan tillskrivas näringsidkaren. Den i artikel 4 i förordning nr 3799/86 uppställda förteckningen över de särskilda situationer som avses i artikel 13.1 är i detta avseende inte uttömmande. Det ankommer följaktligen på tullmyndigheterna att från fall till fall bedöma

När tullmyndigheten inte själv har kunnat fatta ett beslut om eftergift av tullar, skall den medlemsstat som denna myndighet tillhör överlämna ärendet till kommissionen för ett avgörande enligt det förfarande som fastställs i artiklarna 905—909 i förordning nr 2454/93. Artikel 905, på grundval av vilken den medlemsstat i vilken tullmyndigheten är belägen har anmodat kommissionen att bedöma huruvida det mot bakgrund av de omständigheter som förelagts den föreligger en särskild situation som berättigar till eftergift av tullar, innehåller för detta ändamål en generalklausul grundad på skälighet som är avsedd att täcka en undantagssituation i vilken deklaranten befinner sig jämfört med övriga aktörer som bedriver samma verksamhet. I detta avseende kan behovet av att de nationella myndigheterna gör en skyndsam undersökning, när varken bedrägeri eller försumlighet kan tillskrivas gäldenären och denne inte har underrättats om undersökningens genomförande, medföra att en särskild situation i den mening som avses i artikel 13.1 i förordning nr 1430/79 föreligger, då det förhållandet att de nationella myndigheterna i undersökningens intresse medvetet låter överträdelser och oegentligheter begås, och på så sätt låter en tullskuld uppkomma för den huvudansvarige, försätter denne sistnämnde i en undantagssituation jämfört med övriga aktörer som bedriver samma verksamhet.